

UPUTA/SPORAZUM¹ O SURADNJI IZMEĐU MINISTARSTVA I PRORAČUNSKIH (IZVANPRORAČUNSKIH) KORISNIKA IZ NADLEŽNOSTI MINISTARSTVA

1) UVOD

Ovom se Uputom uređuje način suradnje između ministarstva i proračunskih (*izvanproračunskih ukoliko ih ministarstvo ima u nadležnosti*) korisnika iz nadležnosti ministarstva vezano uz koordinaciju aktivnosti na izradi i realizaciji strateškog plana, izradi i realizaciji financijskog plana, razvoju sustava unutarnjih kontrola uključujući i Izjavu o fiskalnoj odgovornosti, poduzimanju mjera u vezi uočenih ili prijavljenih nepravilnosti u upravljanju sredstvima proračuna te uz način izvještavanja.

Proračunski korisnici iz nadležnosti ministarstva su sljedeći: (*potrebno je navesti korisnike iz nadležnosti, a također bi trebalo navesti koja je ustrojstvena jedinica ministarstva nadležna za pojedinog proračunskog korisnika*).

Navesti tko su obveznici primjene ovih Uputa.

2) PLANIRANJE

2.1. Način koordinacije aktivnosti za izradu i realizaciju strateškog plana

Sukladno odredbama Zakona o proračunu, proces izrade proračuna započinje izradom strateškog plana ministarstva za naredno trogodišnje razdoblje na razini razdjela organizacijske klasifikacije.

U izradu Strateškog plana ministarstva uključuju se proračunski korisnici iz nadležnosti, koji sudjeluju u ostvarenju strateških ciljeva ministarstva i provedbi postavljenih načina ostvarenja dogovorenih zajedničkih ciljeva, odnosno u stvaranju zajedničke svrhe djelovanja u strateškom procesu.

Poslove koordinacije izrade strateškog plana na razini razdjela operativno provodi ustrojstvena jedinica nadležna za financije, pri čemu nadležne ustrojstvene jedinice u ministarstvu koordiniraju izradu strateških planova sa svojim proračunskim korisnicima.

Na temelju Uputa Ministarstva financija, ustrojstvena jedinica nadležna za financije priprema Upute za izradu trogodišnjeg strateškog plana za ministarstvo i proračunske korisnike iz nadležnosti te iste dostavlja svim ustrojstvenim jedinicama ministarstva koji su u obvezi koordinirati aktivnosti s proračunskim korisnicima iz nadležnosti.

Proračunski korisnici iz nadležnosti postupaju po Uputama ministarstva i obvezni su sudjelovati na zajedničkim pripremnim sastancima vezano uz izradu Strateškog plana te postupati u skladu sa zaključcima sa zajedničkih sastanaka i svoje prijedloge dostaviti nadležnoj ustrojstvenoj jedinici u ministarstvu na usuglašavanje i izradu objedinjenog prijedloga nadležne ustrojstvene jedinice i proračunskog korisnika.

Strateške ciljeve ministarstva dogovaraju čelnici ustrojstvenih jedinica i ministar te su i odgovorni za njihovo ostvarenje.

---

¹ Za razliku od Upute koja je jednostavnija i koja ne traži formalno potpisivanje svih obveznika primjene, ministarstva mogu zaključiti i sporazum koji bi pri tome trebali potpisati svi korisnici na koje se primjenjuje

Na razini nadležnih uprava u ministarstvu te proračunskih korisnika iz nadležnosti definiraju se i opisuju načini ostvarenja strateških ciljeva te utvrđuju pokazatelji uspješnosti koji se sukladno Uputi za izradu strateških planova dijele na pokazatelje učinka i pokazatelje rezultata. Pokazatelji učinka mogu obuhvatiti krajnje učinke provođenja pojedinih propisa i politika i trebaju biti vezani s posebnim ciljevima. Pokazatelji rezultata su kratkoročni te su vezani uz načine ostvarenja. Ciljevi, načini ostvarenja te pokazatelji trebaju uzeti u obzir potrebe korisnika te misiju i viziju postojanja institucije.

Ustrojstvena jedinica nadležna za financije koja je koordinator izrade Strateškog plana ministarstva (*ili navesti drugu ustrojstvenu jedinicu koja je određena za koordinaciju*), objedinjuje prijedloge ustrojstvenih jedinica (koji uključuje i prijedlog proračunskog korisnika iz nadležnosti ustrojstvene jedinice) u jedinstveni Strateški plan. Strateški plan ministarstva za naredno trogodišnje razdoblje prosljeđuje se Ministarstvu financija do datuma određenog uputom Ministarstva financija i objavljuje na web stranici ministarstva.

Nakon izrade Strateškog plana ministar donosi odluku o imenovanju odgovornih osoba za njegovu provedbu koja se objavljuje na web stranici ministarstva.

Ustrojstvene jedinice ministarstva i proračunski korisnici dužni su pratiti realizaciju dogovorenih zajedničkih ciljeva i provedbu načina ostvarenja.

2.2. Način koordinacije aktivnosti za izradu i realizaciju financijskog plana

U izradu Financijskog plana ministarstva uključuju se proračunski korisnici iz nadležnosti, koji svojim aktivnostima i projektima sudjeluju u provedbi programa ministarstva.

Poslove koordinacije izrade financijskog plana na razini razdjela operativno provodi ustrojstvena jedinica nadležna za financije, pri čemu nadležne ustrojstvene jedinice u ministarstvu koordiniraju izradu financijskog plana s proračunskim korisnicima iz nadležnosti.

Na temelju uputa Ministarstva financija o izradi Državnog proračuna Republike Hrvatske za naredno trogodišnje razdoblje, ustrojstvena jedinica nadležna za financije izrađuje upute za izradu prijedloga financijskog plana ministarstva za isto razdoblje koju odobrava i potpisuje ministar i koja se potom dostavlja svim ustrojstvenim jedinicama ministarstva te proračunskim korisnicima. Sastavni dio upute je i odluka ministra o limitima proračunskih sredstava za glave u razdjelu. Kopiju ovih uputa je ministarstvo dužno, uz popratni dopis, dostaviti i Ministarstvu financija.

Uputa za izradu prijedloga financijskog plana ministarstva za naredno trogodišnje razdoblje sadrži (*navesti što sve uputa sadrži*):

Proračunski korisnici su obvezni prijedloge financijskih planova izraditi u skladu s trogodišnjim strateškim planom ministarstva, Uputom Ministarstva financija i nadležnog ministarstva te utvrđenim limitima za glave/RKP u razdjelu.

Svoje prijedloge proračunski korisnici dužni su dostaviti nadležnoj ustrojstvenoj jedinici u ministarstvu na usuglašavanje. Tijekom usuglašavanja prijedloga financijskog plana proračunskog korisnika razmatraju se matični podaci (aktivnosti, projekti, izvori financiranja...) te opravdanost iskazane potrebe za financijskim sredstvima temeljene na analizama troškova i koristi. U tu svrhu potrebno je pripremiti detaljnije informacije o troškovima (stvarni uzroci rasta ili smanjenja troškova, analize kako će se troškovi mijenjati u idućem razdoblju s obzirom na promjene okolnosti poslovanja), prihodima, o stanju imovine (vezano uz troškove koji će proizaći zbog potreba održavanja, zamjene imovine, nabavke rezervnih dijelova, troškova servisiranja), o obvezama (informacije vezane uz buduće obveze

koje proizlaze iz potpisanih ugovora, a koji još nisu krenuli u realizaciju ili su djelomično realizirani) te ostvarenim rezultatima u prethodnom razdoblju.

Suglasnost na prijedlog financijskog plana za proračunskog korisnika daje nadležna ustrojstvena jedinica ministarstva, a usuglašeni prijedlog financijskog plana proračunskog korisnika, rukovoditelj nadležne ustrojstvene jedinice ministarstva zajedno s prijedlogom za svoju ustrojstvenu jedinicu dostavlja ustrojstvenoj jedinici nadležnoj za financije.

Sastavni dio pojedinačnih prijedloga unutarnjih ustrojstvenih jedinica ministarstva te proračunskih korisnika obavezno treba biti i veza između strateškog plana i prijedloga financijskog plana ministarstva.

Ustrojstvena jedinica nadležna za financije izrađuje cjeloviti prijedlog financijskog plana s obrazloženjem na temelju dostavljenih i od čelnika potpisanih prijedloga unutarnjih ustrojstvenih jedinica i isti upućuje Kolegiju ministra te se u skladu sa zaključcima s Kolegija prijedlog financijskog plana usklađuje sa zadanim limitima od strane Ministarstva financija te se razmatraju i preispituju zakonske podloge i preuzete obveze vezano uz opravdanost visine predloženih sredstava.

O konačnom prijedlogu financijskog plana izvješćuju se čelnici svih ustrojstvenih jedinica ministarstva te proračunski korisnici.

3) KOORDINACIJA RAZVOJA SUSTAVA UNUTARNJIH KONTROLA

Ministarstvo je u obvezi surađivati i koordinirati razvoj sustava unutarnjih kontrola s proračunskim (izvanproračunskim) korisnicima u dijelu koji se odnosi na:

- a) davanje uputa i smjernica proračunskim korisnicima u vezi razvoja sustava unutarnjih kontrola i
- b) praćenje provedbe sustava unutarnjih kontrola kod svojih proračunskih korisnika.

Proračunski korisnici su obvezni provoditi aktivnosti u vezi sa sustavom unutarnjih kontrola putem međusobno povezanih komponenata (kontrolno okruženje, upravljanje rizicima, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije te praćenje i procjena sustava) odnosno primjenom Metodološkog okvira za provedbu sustava unutarnjih kontrola.

Čelnici proračunskih korisnika odgovorni su za provedbu sustava unutarnjih kontrola primjenom navedenog metodološkog okvira.

Sustav unutarnjih kontrola se uspostavlja u svim ustrojstvenim jedinicama koje u skladu s danim ovlastima i odgovornostima ostvaruju postavljene ciljeve te obuhvaća sve poslovne procese koji vode k ostvarenju postavljenih ciljeva.

Ustrojstvena jedinica nadležna za financije nadležna je za koordinaciju sustava unutarnjih kontrola u suradnji s nadležnim ustrojstvenim jedinicama u ministarstvu koje koordiniraju aktivnosti s proračunskim korisnicima iz nadležnosti.

3.1. Planiranje, provedba i praćenje provedbe aktivnosti na razvoju sustava unutarnjih kontrola

Proračunski korisnici su obvezni temeljem samoprocjene sustava i drugih relevantnih informacija planirati aktivnosti na razvoju sustava unutarnjih kontrola.

Samoprocjena sustava obavlja se popunjavanjem Upitnika o fiskalnoj odgovornosti koji je sastavni dio Uredbe o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila.

Proračunski korisnici planiranje aktivnosti na razvoju unutarnjih kontrola provode donošenjem Plana otklanjanja slabosti i nepravilnosti koji se prilaže uz Izjavu o fiskalnoj odgovornosti sukladno Uredbi o sastavljanju i predaji izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila.

Plan otklanjanja slabosti i nepravilnosti kao prilog Izjavi o fiskalnoj odgovornosti, proračunski korisnici dostavljaju ustrojstvenoj jedinici nadležnoj za financije u ministarstvu, do 28. veljače tekuće godine za tekuću godinu.

3.1.1. Izjava o fiskalnoj odgovornosti

Čelnici proračunskih korisnika dostavljaju Izjavu o fiskalnoj odgovornosti s prilogima ustrojstvenoj jedinici nadležnoj za financije ministarstva do 28. veljače tekuće godine za prethodnu godinu.

Ministarstvo za svakog obveznika provjerava formalni sadržaj Izjave o fiskalnoj odgovornosti. Provjeru formalnog sadržaja Izjave i Upitnika o fiskalnoj odgovornosti provodi ustrojstvena jedinica nadležna za financije na način da utvrdi jesu li:

- a) predani svi propisani dokumenti
- b) u izjavama čelnika proračunskih korisnika navedena područja za koja je u Upitniku o fiskalnoj odgovornosti utvrđeno da postoje slabosti i nepravilnosti
- c) za utvrđene slabosti i nepravilnosti sastavljeni Planovi otklanjanja slabosti i nepravilnosti
- d) za Planove otklanjanja slabosti i nepravilnosti iz prethodnog razdoblja izrađena Izvješća o otklonjenim slabostima i nepravilnostima

Suštinska provjera sadržaja Izjave o fiskalnoj odgovornosti provodi se na odabranom uzorku pitanja iz Upitnika o fiskalnoj odgovornosti i za dostavljena Izvješća o otklonjenim slabostima i nepravilnostima utvrđenim prethodne godine.

Provjeru dokumentacije sadržaja Upitnika o fiskalnoj odgovornosti te provjeru provedbe aktivnosti iz Izvješća o otklonjenim slabostima i nepravilnostima utvrđenim prethodne godine, provodi tim djelatnika ministarstva, a mogu se provoditi:

- na licu mjesta (kod korisnika), pregledom dokumentacije prema referencama iz Predmeta o fiskalnoj odgovornosti, odnosno preslike dokumentacije uložene u Predmet i pregledom dokumentacije koja potvrđuje provedbu aktivnosti iz Izvješća o otklonjenim slabostima i nepravilnostima
- za uzorak pitanja iz Upitnika o fiskalnoj odgovornosti i za provedene aktivnosti iz Izvješća o otklonjenim slabostima i nepravilnostima, može se zatražiti dostava dokazne dokumentacije.

Odluku o imenovanju članova tima zaduženog za suštinsku provjeru sadržaja Izjave o fiskalnoj odgovornosti i priloga istoj Izjavi koje dostavljaju čelnici proračunskih korisnika, donosi ministar.

3.1.2. Upravljanje rizicima

Rukovoditelji na svim razinama upravljanja proračunskog korisnika odgovorni su za djelotvorno upravljanje rizicima kako bi se smanjio opseg neizvjesnosti koje bi mogle biti prijetnja poslovnoj uspješnosti te time i za uvođenje prikladnih i učinkovitih prethodnih kontrola u svrhu usmjeravanja poslovanja u željenom pravcu.

Proračunski korisnici su dužni u upravljanju rizicima postupati u skladu s uputama i Strategijom upravljanja rizicima nadležnog ministarstva.

Proračunski korisnici su obvezni donijeti sljedeće odluke:

- a) Odluku o imenovanju osobe odgovorne za koordinaciju uspostave procesa upravljanja rizicima
- b) Odluku o imenovanju osobe zadužene za prikupljanje podataka o utvrđenim rizicima i njihovo evidentiranje u registar rizika
- c) Odluku o ustrojavanju registra rizika

O navedenim odlukama potrebno je obavijestiti nadležnu ustrojstvenu jedinicu u ministarstvu.

4) NEPRAVILNOSTI U UPRAVLJANJU SREDSTVIMA PRORAČUNA

Osoba zadužena za nepravilnosti na razini ministarstva je (*navesti ime i prezime, mail i telefon*).

Proračunski korisnici nisu u obvezi imenovati osobu zaduženu za nepravilnosti, ali su dužni izvješćivati osobu zaduženu za nepravilnosti na razini ministarstva.

Ministar, najkasnije u roku od sedam radnih dana, u slučaju uočenih nepravilnosti po provedenim provjerama Izjava i Upitnika o fiskalnoj odgovornosti koje dostavljaju čelnici proračunskih korisnika u slučaju spoznaja o nepravilnostima poduzima sljedeće mjere:

- a) u slučaju utvrđenih nepravilnosti za koje postoji sumnja na kazneno djelo, predmet sa dokazima u prilogu dostavlja na postupanje nadležnom državnom odvjetništvu,
- b) u slučaju utvrđenih nepravilnosti koje imaju obilježje prekršaja, predmet s dokazima u prilogu dostavlja na postupanje nadležnoj ustrojstvenoj jedinici u Ministarstvu financija u čijem je djelokrugu proračunski nadzor,
- c) kada se utvrdi da su sredstva korištena suprotno zakonu ili proračunu, čelnik obveznika odmah zahtijeva povrat proračunskih sredstava u proračun ili podnosi zahtjev za obavljanje proračunskog nadzora radi donošenja rješenja o povratu sredstava u proračun,
- d) u slučaju utvrđenih nepravilnosti za koje nisu propisane kazne, nalaže mjere za otklanjanje nepravilnosti

Čelnici proračunskih korisnika ili osobe koje oni ovlaste, dužni su:

- a) za svaku zaprimljenu prijavu o nepravilnosti odnosno za uočenu nepravilnost i poduzete mjere popuniti Obrazac „Podaci o prijavljenoj/uočenoj nepravilnosti“ i odmah ga dostaviti osobi zaduženoj za nepravilnosti u ministarstvu
- b) pratiti postupanja po poduzetim mjerama i polugodišnje i godišnje izvješćivati osobu zaduženu za nepravilnosti u ministarstvu, na Obrascu „Praćenje postupanja po poduzetim mjerama“.

Navedeni obrasci sastavni su dio ove Upute.

Čelnici proračunskih korisnika u roku 15 dana od poduzimanja mjera, u pisanom će obliku o tome obavijestiti osobu koja je prijavila nepravilnost, osim u slučaju anonimne prijave.

U slučaju uočenih nepravilnosti po provedenim provjerama Izjava i Upitnika o fiskalnoj odgovornosti koje dostavljaju čelnici proračunskih korisnika, osoba zadužena za nepravilnosti, na temelju prijave člana tima koji obavlja provjeru, popunjava Obrazac Podaci o prijavljenoj/uočenoj nepravilnosti radi sastavljanja polugodišnjeg i godišnjeg izvješća o nepravilnostima.

5) IZVJEŠĆIVANJE

Proračunski korisnici izvješćuju ministarstvo o funkcioniranju sustava unutarnjih kontrola podnošenjem Izjave o fiskalnoj odgovornosti s priložima, sukladno Uredbi o sastavljanju i

predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila do 28. veljače tekuće godine za prethodnu godinu.

Proračunski korisnici podnose nadležnim ustrojstvenim jedinicama u ministarstvu polugodišnja i/ili godišnja izvješća kao npr.:

- Izvještaj o realizaciji aktivnosti vezanih uz dodijeljene posebne ciljeve/načine ostvarenja
- Izvještaj o izvršenju financijskog plana
- Izvještaj o postupanju s rizicima (što uključuje i registar rizika) povezanih s dodijeljenim posebnim ciljevima/načinima ostvarenja
- Izvještaj o naplati vlastitih prihoda (ukoliko korisnik ima vlastite prihode)
- Izvještaj o povratu neopravdano utrošenih ili pogrešno isplaćenih proračunskih sredstava
- ...

(navesti izvješća koja se traže od proračunskih i izvanproračunskih korisnika i rokove njihove dostave)

Ova će se Uputa pregledavati i ažurirati po potrebi, a najmanje jednom godišnje.

Napomena: S obzirom da su trgovačka društva u vlasništvu Republike Hrvatske i druge pravne osobe kojima je osnivač Republika Hrvatska obveznici Zakona o fiskalnoj odgovornosti i prijedloga novog Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, ministarstva Uputom također mogu obuhvatiti spomenuta društva koja su u njihovoj nadležnosti.